

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ДО ФІНАНСУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ СТОМАТОЛОГІЧНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Ринок стоматологічних послуг в Україні активно формується з початку 90-років ХХ століття. Особливості його функціонування в умовах складного процесу реформування галузі охорони здоров'я стали предметом дослідження низки українських вчених: Ляхової Н. О., Нестеренко О.М., Савчук О.В. [1,2] Даний ринок в Україні має специфічний формат у порівнянні з розвинутими країнами світу. В нашій державі у процесі здійснення напівреформ медичної галузі збереглася розгалужена мережа державних медичних стоматологічних закладів, які надають послуги як на безоплатній так і на платній основі. В той же час впродовж останніх 25 років формується мережа приватних закладів, які надають повний комплекс стоматологічних послуг.

Метою роботи є розгляд особливостей фінансування інфраструктури стоматологічного ринку України.

В Україні функціонує 252 державні стоматологічні клініки та 2277 лікувально-профілактичних закладів, які мали стоматологічні відділення (кабінети). Державні стоматологічні заклади в основному укомплектовані лікарями стоматологами та зубними техніками (95,5 % і 96,1 % відповідно). Однак кількість приватних стоматологів і зубних техніків є значно меншою (85,9 %). Так, наприклад, кількість державних стоматологів на 10 тис. населення становить 4,91, тоді як приватних - у три рази менше (1,65). Для оцінки сучасного стану ринку стоматологічних послуг важливим є аналіз інфраструктури стоматологічного сегменту в розрізі адміністративно-територіальних одиниць. Для цього розглянемо кластеризацію регіонів України за основними показниками інфраструктури стоматологічного ринку методом k-means clustering за допомогою пакету прикладних програм STATISTICA (табл. 1).

За ступенем забезпечення фахівцями інфраструктурних суб'єктів (поліклінік, клінік, кабінетів) стоматологічного ринку України виділено 9 кластерів, склад та середні значення показників яких наведені у табл. 1.

Приведений кластерний аналіз покладено в основу фінансування інфраструктури медичної галузі (сегменту стоматології), яке здійснюється в сучасних умовах відповідно до рівня забезпеченості стоматологами стоматологічних закладів та рівня укомплектованості штатних посад. Даний підхід до фінансування є неефективним, оскільки виділення ресурсів із бюджетів усіх рівнів відбувається за кількісними показниками, а не на основі якості наданих послуг. Це є особливо актуальним в умовах проведення реформи охорони здоров'я.

**Склад та середні значення показників кластерів інфраструктури
стоматологічного ринку України [3]**

Кластер	Адміністративно-територіальні одиниці	Показники					
		КС	УС	УЗТ	УЗТг	КПС	КПЗТ
1	Вінницька	3,50	95,52	99,72	88,33	17,87	1,95
	Житомирська						
	Закарпатська						
	Луганська						
	Сумська						
Херсонська							
2	АР Крим	3,72	94,95	91,70	85,80	11,29	1,15
	Кіровоградська						
	Миколаївська						
3	Івано-Франківська	7,03	98,91	97,35	87,55	26,74	1,13
	Харківська						
4	Дніпропетровська	6,02	97,33	98,45	92,15	13,18	0,61
	Львівська						
	Полтавська						
	Чернівецька						
5	Київська	5,13	95,38	96,56	76,56	20,27	1,37
	Рівненська						
	Тернопільська						
	Черкаська						
	м. Київ						
6	Волинська	4,74	95,02	99,25	87,75	6,49	0,85
	Донецька						
	Одеська						
	Чернігівська						
7	Хмельницька	3,35	86,11	91,30	83,30	28,90	3,76
8	м. Севастополь	2,21	92,92	100,00	87,90	43,52	2,85
9	Запорізька	2,50	79,68	56,10	77,30	18,34	5,70

Примітка: Показники КС – кількість стоматологів на 10 тис. населення, УС – укомплектованість штатних посад лікарями-стоматологами, %, УЗТ – укомплектованість штатних посад зубними техніками бюджетних стоматологічних відділень (кабінетів), УЗТг - укомплектованість штатних посад зубними техніками приватних стоматологічних відділень (кабінетів), КПС – кількість приватних стоматологів на 100 тис. населення., КПЗТ – кількість приватних зубних техніків на 100 тис. населення.

Отже необхідно впровадити диференційний підхід до фінансування медичної галузі на основі врахування кількості та якості наданих послуг а не за штатною укомплектованістю лікарів.

Література:

1. Ляхова Н. О. Стан ринку стоматологічних послуг в Україні на сучасному етапі Н.О. Ляхова, О.М. Нестеренко // Вісник проблем біології і медицини – 2014. – Вип. 3, Том 3 (112). – С. 47–50.